

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5174-7

31. oktober 2023

Vedrørende spørsmål om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverk mv.

Jeg viser til Kontroll- og konstitusjonskomiteens brev av 24. oktober 2023.

Svar på komiteens spørsmål

- Komiteen ber statsråden redegjøre for hvordan han forsikret seg om at embetsverket var kjent med vennskap og når dette ble gjort. Dersom dette ble gjort gjennom at Hege Sandvik fikk ansvar for å melde fra om relasjonen til sin nærmeste leder, hva var statsrådens begrunnelse for at det var Sandvik som fikk i ansvar å følge opp et forhold som kunne ha betydning for statsrådets egen habilitet.*

Dagen jeg tiltrådte som næringsminister, orienterte Sandvik sin avdelingsdirektør og ekspedisjonssjef om vårt vennskap. Kort tid etter min tiltredelse hadde jeg en samtale med Sandvik hvor jeg forsikret meg om at embetsverket var kjent med vår vennsapsrelasjon, og fikk bekreftet at de var orientert. Gitt at embetsverket allerede hadde blitt orientert om vennsapsrelasjonen gjennom Sandvik, tenkte jeg ikke mer over saken da.

Sandvik og jeg har vært åpne om vår vennsapsrelasjon og mange kjente til den. Det fremkommer blant annet gjennom at lederne som forberedte samtlige av de tre administrative beslutningene om midlertidige stillinger, var informert om vennskapet. De mente det ikke var til hinder for de midlertidige lederstillingene. Jeg ble ikke involvert i eller orientert om beslutningene, og fikk dermed ikke anledning til å vurdere min habilitet. Alt som skjer i departementet er mitt ansvar og som jeg skrev i brev av 20. oktober 2023, burde jeg i tillegg til å forsikre meg om at embetsverket var informert, også ha bedt om en egen samtale med departementsråden om dette.

2. *Komiteen viser til statsrådens brev til komiteen av 1. september 2023 og svar på spørsmål 1 om rutiner og praktisering av habilitetsreglene. Komiteen ønsker opplyst hvorvidt det forelå noen skriftlige rutiner eller fast praksis i Nærings- og fiskeridepartementet som omhandler ansvar for å melde fra om relasjoner til personer som vil kunne være relevant i forbindelse med habilitetsvurderinger. Hvis slike rutiner eller praksis finnes, ber komiteen om å få en nærmere beskrivelse av dem, og statsråden bes vurdere om eventuelle habilitetsrutiner ble brutt i denne saken.*

Jeg redegjorde i mitt brev 1. september 2023 til komiteen og svar på spørsmål 1 for rutiner og praksis i Nærings- og fiskeridepartementet.

Når et nytt medlem av politisk ledelse tiltrer, gir embetsverket en gjennomgang av blant annet habilitetsregelverket. Rutinene knyttet til dette gjelder alle i politisk ledelse, det vil si statsråder, statssekretærer og politiske rådgivere. I etterkant av denne gjennomgangen bes alle i politisk ledelse fylle ut et skjema eller på annen måte redegjøre for relevant informasjon til embetsverket. For mitt vedkommende ble det gjort ved en grundig gjennomgang, blant annet i møte med departementsråden, Eierskapsavdelingen og Administrasjonsavdelingen og av Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet. Disse gjennomgangene var fokusert på mitt eierskap i Vestre AS og evt. forretningsmessige tilknytninger til de selskapene staten er eier i. Ettersom det ikke var tema for gjennomgangen og jeg hadde forsikret meg om at embetsverket kjente til mitt vennskap med Sandvik, ble ikke dette diskutert. Jeg ser i ettertid at relasjonen til Sandvik også burde vært tema for gjennomgangen.

3. *Komiteen viser til at statsråden i sitt brev til komiteen av 20. oktober 2023 fremhever at beslutningene om de midlertidige stillingene ble tatt administrativt. Komiteen ber om en nærmere redegjørelse for bakgrunnen for at det foreligger inhabilitet ved administrative beslutninger, herunder en oversikt over hvilke fullmakter beslutningene og utnevnelsene i saken bygger på.*

Jeg har det administrative ansvaret for Nærings- og fiskeridepartementet, og er ansvarlig for alt som skjer i departementet. Det kan som følge av det også oppstå inhabilitet i administrative beslutninger uavhengig av om jeg har vært involvert i eller orientert om dem. Det er vanlig praksis at fungeringer og departementskonstitueringer i inntil seks måneder avgjøres administrativt. I tillegg har departementsråden fått delegert fullmakt til å fatte beslutninger i kurante saker om forlengelser mellom seks og tolv måneder. Embetsverket som forberedte og fattet beslutningene om de midlertidige stillingene vurderte på det tidspunktet at beslutningene var av en slik karakter.

Selv om jeg ikke var involvert i eller orientert om at Sandvik fikk midlertidige lederstillinger, legger jeg til grunn at jeg var inhabil eller nær grensen til inhabil også i disse beslutningene. Det må en settestatsråd vurdere nærmere. Jeg viser til at fiskeri- og havminister Cecilie

Terese Myrseth 20. oktober 2023 ble oppnevnt som settestatsråd ved behandling av saker som gjelder utnevning, ansettelse og andre personalspørsmål knyttet til Sandvik, der jeg på grunn av min relasjon til Sandvik er inhabil eller nær grensen for inhabilitet. Jeg avventer hennes vurdering av spørsmålet.

- 4. Komiteen ber statsråden redegjøre for hvilke beslutninger og saker vedrørende Sandvik som vil berøres av eventuell inhabilitet og eventuelle konsekvenser det medfører.*

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 3 om at det er oppnevnt settestatsråd ved behandling av saker som gjelder utnevning, ansettelse og andre personalspørsmål knyttet til Sandvik.

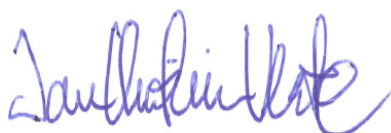
Hvilke beslutninger og saker vedrørende Sandvik som vil berøres av eventuell inhabilitet og eventuelle konsekvenser det medfører, faller inn under hva settestatsråden vil vurdere i det tilfellet at hun kommer til den konklusjonen at jeg var inhabil. Når jeg har lagt til grunn at jeg var inhabil eller nær grensen for inhabil må jeg avstå fra å delta i saksforberedelse og avgjørelse av saken.

- 5. Komiteen viser til at Sandvik, etter at statsråden ble utnevnt som næringsminister, fungerte som avdelingsleder i to ulike avdelinger i departementet i til sammen over 16 måneder. Komiteen ønsker opplyst om statsråden var klar over at Sandvik fungerte og var konstituert som avdelingsleder i de ulike avdelingene. Vurderte statsråden i denne perioden at dette kunne være problematisk med tanke på egen habilitet.*

Med utgangspunkt i de tre beslutningene som jeg redegjorde for i mitt brev til Kontroll- og konstitusjonskomiteen 20. oktober 2023 hadde Sandvik midlertidige lederoppgaver som avdelingsdirektør i samme avdeling, men i to ulike seksjoner i avdelingen. Med unntak av korte ferieavviklingsperioder har hun ikke fungert som avdelingsleder (ekspedisjonssjef) i departementet i perioden hvor jeg har vært næringsminister. Sandvik har fast stilling som seniorrådgiver i departementet. Hun har vært ansatt i departementet siden 2014.

Når det gjelder spørsmål om jeg var klar over at Sandvik fungerte og var departementskonstituert som avdelingsdirektør, ble jeg ikke involvert i eller orientert om beslutningene om at hun fikk midlertidige lederstillinger. Jeg har i ettertid tenkt grundig gjennom hvorvidt jeg burde ha reflektert over hennes ansvar og oppgaver. I et departement er det til enhver tid mange fungeringer og lederskifter. I saksmøter vil det normalt være flere til stede fra embetsverket. Dette har også vært tilfelle i mine møter med Sandvik i departementet. Møter og annen kontakt politisk ledelse har med fagavdelingene dreier seg om næringspolitiske saker. Sandvik sin stilling i departementet har ikke vært tema. Derfor har jeg heller ikke reflektert over hvorvidt hennes rolle i departementet har endret seg på noe tidspunkt.

Med hilsen

Jan Christian Vestre

Statsministerens kontor
Stortinget